

Vstupní část rehabilitačního ústavu

A odtud už není příliš daleko ke generalizování, velmi nevybíravému zacházení a špatné komunikaci mezi oběma stranami.

Kritická místa

Skutečnou chuťovkou pro klienty je pohyb a přesun po chodbách oddělení. Při projíždění se stěží mine vozičkář s chodcem. V případě dvou proti sobě jedoucích vozičkářů musí jeden z nich (ten myslící) zajet do koupelny nebo WC a počkat, až ten druhý přejede. Situace je kritická ráno, to se dělají zácpy na chodbách, u ošetrovny i u výtahu. Třeba spěcháte na proceduru a najednou vám vyjede z pokoje vozičkář s mentálním blokem. Vysouká se z cimry a pak už za ním jedete jako osobní automobil za plně naloženým kamionem v horských serpentínách. Když se to přihodilo mně, vždy se mi vybavila scéna s Mr. Beanem v epizodě se schodištěm plným imobilních seniorů.

Těch kritických míst, které klientům znepríjemňují život, je bezpočet. Pohyb na vozíku v oddělení rehabilitace je jen o něco méně komplikovanější. Prostě zlatá Hrabyně, zlatá Hrabyně! Ti z vás, kteří máte zdejší zkušenost z pobytu na vozíčku, určitě potvrdíte, že RÚ Chuchelná rozhodně není ideálním místem pro pohyb těžce zdravotně postižených.

Bývalý zámecký park

Václav

Při mé druhé opakovací léčbě jsem tady sdílel pokoj s člověkem po mozkové příhodě. Václav měl za sebou sedm pobytů a těšil se na osmý. Žil si ve svém vlastním mikrokosmu – většinu dne prospal, usínal u rádia s volume na maximum a komunikace s ním se omezila na dvě slova: ahoj a kafe.

K běžným procedurám na oddělení patřilo koupání, které u imobilnějších pacientů probíhalo dvakrát týdně. Václav čekal jako obvykle pouze v trenýrkách, s ručníkem a mýdlem na pokoji. Ve dveřích se objevila hlava ošetřovatele.

„Čekejte, Vašku, za chvíli jsem u vas.“

Tak jsem si i já šibalsky počkal. Uplynula čtvrt hodina, poté půl hodina a nic se nedělo.

„Nějak na tebe hoši zapomněli, Vašku,“ Smutně se na mě podíval a čekal dál. Téměř po hodině se konečně rozletěly dveře pokoje.

„Ježíšmarjá, já jsem na vas, do dupy, uplně zapomněl. Dneska už to nestihnu. Tak to odložime na indy, co říkáte?“ poklepal ošetřovatel zdecimovaného Vašíka přátelsky po nahých ramenou. A z Vaška se vyloudilo slovo, které dostatečně vystihovalo celkovou atmosféru zdejšího ústavu: „Chaoos!“

A to bylo na dlouho asi jediné zřetelně vyslovené sdělení, které jsem od Vaška zaregistroval...

Pohyb po venkovních cestách vyžaduje zdatnost

To, co je tady pro každého klienta nejdůležitější, je samozřejmě rehabilitace. Nedá se srovnat s hrabyňskou léčbou, ale vzhledem k daným podmínkám je na slušné úrovni. Aby to bylo ještě lepší, musí být rekonstrukce zdejších prostor na programu dne.

Spojovací chodba mezi oběma objekty je pak místo, kde to žije a pulzuje. Takový

malý chuchelenský Václavák – promenáda, tržička, bufet, dopravní tepna, odpočívárna, návštěvnické centrum i „drbárna“.

Balzámem na nervy po traumatech na oddělení je zdejší zámecký park (bývalý). Musím se přiznat, že mi chybí ty každodenní projížďky, posezení u fontánky a u ptačí voliéry. Venkovní výtah pro vozičkáře je pak pozitivní novinkou. V parku však ubývá starých vzrostlých stromů a hezkých zákoutí. Projížďka parkem ovšem vyžaduje zdatné jedince, osobního asistenta nebo elektrický vozík. Totéž platí i o venkovní komunikaci na místní hřiště, místo mnoha sportovních, kulturních a společenských akcí. Nesnadný je i přístup s vozíčkem do obchodu, kostela či do oblíbené cukrárny.

Změna k lepšímu možná je

„Z Hrabyně nám sem dávají ty nejtěžší případy,“ postěžovala si jednou zdejší zdravotní sestra. „Je jich víc a víc. Přichází sem ti, kteří jsou krátce po nemoci, a ti, kteří tu jezdí opakovaně. Jejich příbuzní, kteří o ně pečují doma, je k nám ‚odkládají‘, aby si alespoň na chvíli odpočinuli. Nevím, co si slibují od zdejšího zařízení. Zdravotní stav klientů po mozkových příhodách je víceméně neměnný. Navíc mnozí z nich absolutně nespoupracují, jsou apatičtí, vyhořelí a bez života. Jiní na sebe rádi upozorňují a dělají naschvály. Třeba se s vozíčkem ‚zapikolují‘ na jednom z nejfrekventovanějších míst u ošetrovny a odmítají uvolnit průchod. Když je chcete odtlačit, začnou vyvádět jako po minutě. To pak máte chuť se všim praštit!“ dodává sestřička.

Musím s ní jenom souhlasit. Při svém posledním pobytu v Chuchelné jsem měl občas pocit, že se nenalézám v rehabilitačním ústavu, ale v ústavu pro duševně choré. Na druhé straně je tu však i nešťastný způsob komunikace ze strany zdravotnického personálu. Přístup lékaře, s jakým jsem se setkal osobně při vstupní prohlídce, postrádá slušnost, respekt a je vysoce neprofesionální. Ani nadměrná „zlidovělost“ některých řadových zaměstnanců, obyvatel zdejšího rázovitého regionu, jemuž se říká Prajzská, nemusí každému imponovat. To, co může jednomu připadat jako vtípné a bezprostřední, může druhému připadat jako neomalené a neslušné.

Těžko můžeme očekávat změnu chování od klientů s postižením mozku. Přesto i oni si zaslouží důstojné a slušné zacházení. Změna přístupu ze strany zdravotního personálu možná je. Snad by to chtělo jen trochu slevit ze starých zaběhaných návyků či zlovyků. To by jistě přispělo ke zlepšení vztahů a celkové atmosféry ve zdejších rehabilitačním ústavu.